

CO.DA.S.I.

Contemporary Dance for Sustainability and Inclusion

Preporuke za plesne kompanije i profesionalce

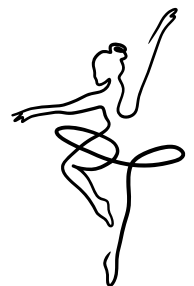
Objavljeno: jula 2024.

Dokument razradili CO.DA.S.I. projektni partneri
Kulturanova, Srbija
DAME DE PIC / Cie Karine Ponties, Belgija
L'ESPACE / Zappulla DMN Company, Italija
NOWA FALA / HOTELOKO movement makers collective, Poljska
LA GALERIE CHORÉOGRAPHIC, Francuska

Uređivanje i koordinacija: Kulturanova
Ovaj dokument je objavljen na engleskom jeziku.
Takođe su objavljene verzije na francuskom, holandskom, poljskom, srpskom i italijanskom jeziku.

Projekat „CO.DA.SI – Savremeni ples za održivost i inkluziju“ sa pozivnim brojem 2022-2-BE01-KA220-ADU-000094993 finansiran je uz podršku Evropske komisije (program Erasmus+). Ova publikacija odražava stavove samo autora, a Komisija i nacionalne agencije se ne mogu smatrati odgovornim za bilo kakvu upotrebu informacija sadržanih u njoj.

Fotografije : CO.DA.S.I. projects | © Svi partneri

Co-funded by
the European Union

sadržaj

03

Uvod

06

**Ciljna grupa
CO.DA.S.I. metode**

07

**Plesne kompanije i producenti
uključeni u projekat i preporuke**

42

Zaključci

43

Socijalne mreže

Uvod

Projekat CO.DA.SI – „Savremeni ples za održivost i inkluziju“ je projekat finansiran iz programa Erasmus+, KA220-ADU – Partnerstva za saradnju u obrazovanju odraslih 2022. Traje 18 meseci i koordinira ga **Dame de Pic** (Belgija) uz pomoć projektnih partnera **L'espace Dance Company** (Italija), **La Galerie Chorégraphique** (Francuska), **Fundacija Rozwoju Teatru 'NOWA FALA' / HOTELOKO** (Poljska) i **Kulturanova** (Srbija).

Ciljevi projekta su:

- Da nastavnicima plesa i kompanijama obezbedi nove materijale za obuku kako bi unapredili svoje kompetencije u oblasti nastave savremenog plesa i koreografskih istraživanja;
- Širenje novih koreografskih metoda među mladim generacijama plesača;
- Korišćenje kreativnih i inovativnih alata za olakšavanje procesa učenja profesionalnih plesača;
- Renovirati imidž savremenog plesa iz negativne u pozitivnu perspektivu, čineći savremeni ples pristupačnijim i održivijim za novu publiku;

Projektne aktivnosti su podeljene u Radne pakete.
Ova publikacija je deo WP4.

Tokom čitavog projekta, sve partnerske organizacije radile su na razvoju i razmeni najboljih praksi iz svojih zemalja i svog prethodnog iskustva kako bi se proizveli konačni rezultati projekta: zajednički izveštaj o stanju tehnike u svim zemljama, metod za osnaživanje plesne kompanije i profesionalci i ove preporuke, koje imaju za cilj da se ponovo koriste širom Evrope.

WP3 - CO.DA.S.I. metod za osnaživanje plesnih kompanija i profesionalaca

Nakon razrade i donošenja WP2 istraživanja o stanju tehnike u svim zemljama i WP3 CO.DA.SI metode za osnaživanje plesnih kompanija i profesionalaca, konzorcijum partnera dolazi sa ovim **Radnim paketom 4 – WP4 Preporuke za plesne kompanije i profesionalce.**

Ova publikacija predstavlja **svaku od partnerskih organizacija, njihove glavne aktivnosti, ciljevi, ciljne grupe, načini rada i neki od važnih projekata koji su već realizovani.** Iako su pozadina i ciljne grupe partnera različiti i raznoliki, neki aspekti njihovih aktivnosti su veoma česti, što je prikazano u Zajedničkom izveštaju. Specifične metode i tehnike variraju od partnera do partnera, ali je dimenzija neformalnog obrazovanja ključna u svakoj organizaciji. Bilo da se radi o ciljnim grupama, osoblju partnerskih organizacija ili široj javnosti.

Sledeći deo publikacije donosi detaljniji pogled na to kako je projekat uticao na rad uključenih organizacija. Predstavlja neke specifične momente koji su se pojavili tokom adaptacije i primene metode. Mnogi od njih se ne mogu unapred predvideti. Možda i najvažnije, donose ih sami učesnici radionice, na osnovu sopstvenih iskustava i životne realnosti. Ovo zauzvrat obogaćuje plesni i umetnički rad, trenere i rad cele organizacije. Tako funkcioniše kreativni proces, lični i profesionalni razvoj, saradnja i uzajamno doživotno učenje.

Svi partneri takođe ističu važnost međunarodne saradnje na evropskom nivou, razmene iskustava i međusobnog obogaćivanja. To nam omogućava da nastavimo da razvijamo svoj rad.

U poslednjem delu publikacije nudimo iskustva partnera sa CO.DA.SI u vidu saveta i preporuka za druge profesionalce, praktičare plesa, edukatore, socijalne radnike ili aktiviste.

U svom radu koristimo različite pristupe, tehnike i metode, naše ciljne grupe su različite, pojedinci u svakoj grupi su različiti, kao i treneri. Ova polazna tačka je pružila priliku partnerima da u živoj laboratoriji istraže da li je i koliko prilagodljiva CO.DA.SI metoda. Svi su koristili metodu u vidu jednodnevne intenzivne višednevne radionice, neki su je uveli u svoj dugogodišnji redovan rad sa jednom stabilnom plesnom grupom. Svi su prilagodili metodu svojim potrebama i potrebama i mogućnostima grupa sa kojima su radili, pa svi donose na sto neke konkretne preporuke. Pre nego što počnete da čitate o njima, postoji jedno osnovno koje je zajedničko svim partnerima:

Da slobodno eksperimentišu i igraju se sa CO.DA.SI, dozvole učesnicima da se izraze svoju individualnost specifičan način. Upravo tako funkcioniše metodologija uživo i kako se odvija živo neformalno obrazovanje.

Ovo je konačni pisani ishod projekta CO.DA.SI. Što se tiče strukture, dokument je podeljen na pozadinu i preporuke svake partnerske organizacije: **Kulturanova, Srbija; DAME DE PIC / Cie Karine Ponties, Belgija; L'ESPACE / Zappulla DMN Company, Italija; NOWA FALA / HOTELOKO/ movement makers collective, Poljska; LA GALERIE CHORÉGRAPHIQUE, Francuska.** Svaki partner, nakon upoznavanja sa svojim radom i vrednostima, odgovara na dva pitanja:

Šta je CO.DA.SI metodologija donela vašem radu?

Koje su vaše preporuke za praktičare koji bi to želeli da iskuse?

Kao konzorcijum, čvrsto verujemo da dalji rezultati tek dolaze, bilo u uvođenju naučenih lekcija u druge radne korake, nastupe, neformalno obrazovanje, druge projekte i obuku, ili u inspirisanju drugih.

Takođe smo uvereni da može da skrene pažnju na mnoga aktuelna pitanja, osnaži posebno ranjive i ugrožene ljude i na taj način unapredi saradnju u različitostima širom Evrope.

Ciljna grupa CO.DA.S.I. WP4 publikacije

Glavne ciljne grupe ove publikacije su nastavnici/treneri plesa iz javnih i privatnih škola koji su pilotirali nastavni plan i program, zajedno sa studentima plesa i profesionalnim plesačima. Osoblje partnerske organizacije je takođe važan korisnik aktivnosti jer je nadgledalo pilotiranje sadržaja priručnika sa studentima plesa i drugim plesnim profesionalcima.

Pilot sesije su koristile svim ciljnim grupama uključenim u projekat:

- nastavnicima/trenerima plesa iz javnih i privatnih plesnih škola/centra;
- zaposleni iz partnerskih organizacija;
- studenti plesa i profesionalni plesači koji pohađaju nastavu za učenje ili se specijalizuju za ples i pokret;
- izvođači koji su bili uključeni u pilot sesije.

Oko 60 plesnih kompanija i profesionalaca iz pridruženih partnera u svim partnerskim zemljama bilo je uključeno u pilot fazu materijala za obuku CO.DA.SI, dajući povratne informacije o kvalitetu i dizajnu onlajn materijala za obuku.

PLESNE KOMPANIJE I PRODUCENTI UKLJUČENI U PROJEKAT

Dame de Pic/Cie Karine Ponties (Belgija)

Umetnička direktorka Karine Ponties osnovala je kompaniju Dame de Pic/Cie Karine Ponties 1996. Sa 46 plesnih komada izvedenih u 36 zemalja, 1000 turneja (i dalje) na 4 kontinenta, ova kompanija je poznata po svom jedinstvenom pisanju na telu. Osnovana u Briselu, njen lokalni identitet oblikovan je strukturalnim partnerstvom sa belgijskim umetnicima i institucijama. Vremenom, rad je takođe stekao međunarodnu slavu i nagrade, što je dovelo do proširene saradnje u inostranstvu. Istražujući forme i formate koje karakteriše njihov domet do publike, ovo koreografsko istraživanje artikuliše se oko prevodenja. Prevodenje, uređivanje, ne čoveka u svetu, već sveta u čoveku, živih bića među ostalim živim bićima; prevodeći kao posredovanje između pluraliteta kultura i jedinstva ljudskog bića. Od dijaloga između kultura do dijaloga između umetnosti, svaki od projekata kompanije je delovao kao tačka susreta i poprečni horizont između domaćih i međunarodnih plesača, glumaca, ilustratora i muzičara, ples kao platforma, način angažovanja i upoznavanja drugih. Tokom proteklih 25 godina, kompanija je izgradila i negovala sopstvenu proizvodnu i distributivnu mrežu, posebno u istočnoj Evropi (Češka, Slovačka, Litvanija i Rusija), Aziji (Vijetnam i Koreja), Africi (Senegal) i Americi (Kanada). Štaviše, ako je izuzetan i stalni kvalitet kompanije garantovao vernost vodećih belgijskih institucija za proizvodnju i distribuciju plesa, oni su takođe nastavili da razvijaju alate za proširenje svog dometa i uključivanje publike koja nije upoznata sa plesom ili je od njega udaljena. Rad kompanije je artikulisan oko niza različitih ciljeva: kreiranje i distribucija novog repertoara, međunarodne umetničke saradnje, umetničko obrazovanje, dopiranje do publike i mentorstvo mladih i/ili budućih umetnika.

07

Karine Ponties

Rođena 25/03/1967 u Kastresu, Francuska (nacionalnost: francuska i belgijska)

Govori: francuski, španski, katalonski, italijanski i engleski jezik
Obrazovanje

1985 diplomirana sociološkinja i ekonomistkinja, Lycée français – Barselona

1986–1988 škola "Mudra" u Briselu , dir. Maurice Béjart – Brisel, Belgija

1986–1988 diploma iz španske i katalonske filologije na Univerzitetu u Tuluzu, Francuska

Profesionalno iskustvo:

Od 1989 do 1995:

Saradnja sa Rikardom Mutijem i Robertom de Simoneom, Lilijanom Kavani, igračicom Misha Van Hoeckea, Frederikom Flamandom, Cie Mossouk-Bonte, Michele Noiret, Pierre Droulers, Claudio Bernardo, Jose Besprosvani, Charleroi/Danses, Steven Boroj/Danses (Steven Boroni) Lucinda Čajlds, Mers Kaningem), Nadin Ganase, Cie k2k3 („Na talasu" sa Aka Moon i „Pasages" sa Het muziek Lod).

Od 1995:

Koreograf, igrač i umetnički direktor kompanije Dame de Pic (46 komada, više od 1000 nastupa na 4 kontinenta u 36 zemalja). Dame de Pic/Cie Karine Ponties je od 2003. godine subvencionisano od strane Ministarstva Valonije-Briselske federacije, Opšte direkcije scenskih umetnosti, Odeljenja za ples. Jezik koji stvara na sceni je isklesan i precizan, odzvanjajući između humora, monstroznosti i čistog intenziteta. , koje ona otkriva u organskoj posebnosti svakog svog izvođača i njihovoj apsolutnoj neophodnosti za kretanje. Koreografski prevod ovog sirovog materijala vodi ka slojevitom kreativnom univerzumu, mešajući animaciju, ilustraciju i muziku, i uvek se oslanjajući na blisku saradnju.

Od 2015:

- Koordinator programa za telo i pokret na Ecole superieure des Arts – Arts² (Konzervatorijum umetnosti koji finansira Federation Vallonie-Brucelles, smešten u Monsu, kulturnoj prestonici Federacije kao i Evropskoj prestonici kulture 2015. Artsfusion je rezultat saradnje 2015. godine. bivši Kraljevski konzervatorijum (muzika i pozorište) i Ecole superieure des arts plastiques et visuels (ESAPV) – Nacionalna škola za vizuelne umetnosti.
- Profesorka scenskog pokreta na Ecole superieure des Arts – Arts² u Monsu
- Profesorka fizičkog vaspitanja, kao i u kontekstu master studija lutkarstva na Ecole superieure des Arts – Arts² u Monsu.
- Profesor koordinacije Master u lutkarstvu na Arts² između Mons i l'Academie des Beaux Arts de Tournai (Tournai Fine Arts Academy), ovlašćen od A.R.E.S. – (Académie de Recherche de l'Enseignement Supérieur).

Kako je projekat CO.DA.SI uticao na rad Dame de Pic/Cie Karine Ponties?

To je prilika da upoznamo nove partnere iz drugih zemalja, čije su metode rada, finansiranja i izazovi veoma različiti, i da podelimo svoja iskustva, prakse i veštine. Kroz naša istraživanja i različite susrete, ovo je takođe prilika da postanemo svesni naših zajedničkih poteškoća, posebno u vezi sa publikom i distribucijom, i da razmislimo o novim načinima rada kako bismo mogli da nastavimo da delimo umetnost i stvaralaštvo sa publikom u inkluzivniji i održiviji način.

Kada pogledamo našu publiku u izvođačkim umetnostima, nameće se niz ključnih pitanja. Kako možemo privući raznovrsniju publiku koja je reprezentativna za današnje društvo? Koje su barijere koje sprečavaju određene zajednice da pristupe našim emisijama i kako ih možemo prevazići? Kako možemo da procenimo uticaj naših aktivnosti na publiku i da koristimo ove povratne informacije za stalno poboljšanje naše prakse? Konačno, kako možemo podstaći aktivno učešće i trajno angažovanje naše publike u kreativnom procesu? Ova pitanja nas izazivaju da ponovo razmislimo o našem pristupu i da uvedemo inovacije kako bismo osigurali da scenske umetnosti ostanu moćan vektor društvene kohezije i kulturne transformacije.

Projekat je takođe prilika da podelimo i otkrijemo prakse koje se brinu o telu i umu zajedno, nikada ne razdvajajući jedno od drugog, što je ono što nam je potrebno da stvorimo brižnije, održivije i inkluzivnije okruženje u društvu koje takođe često zaboravlja na telo.

Dame de Pic preporuke

Savremeni ples je izgubio publiku pokušavajući da preterano intelektualizuje svoje predstave. Ovaj pristup može učiniti ples neprobojnim za mnoge gledaoce. Umetnički biodiverzitet, to je sve što je potrebno. Neka koegzistira, da se hrani, kao u šikari, nema samo drveća, ima pečuraka itd. Ova metafora biodiverziteta sugerira da koegzistencija različitih umetničkih formi obogaćuje kulturni pejzaž, podstiče kreativnost i privlači više raznolika publika.

Nekoliko preporuka:

- Uvođenje plesa u školu omogućava učenicima iz različitih društvenih sredina da od malih nogu otkrivaju ples, a samim tim i da budu upoznati sa njim kroz njegovo uključivanje u obrazovni program.
- Komitet gledalaca koji će biti uključen u program, da se jasno pita „Šta želite da vidite?“ Ovaj pristup ima za cilj da publici pruži direktan glas u izboru emisija, omogućavajući veće učešće i programiranje u skladu sa preferencijama publike.
- Posezanje ka drugim mestima. Ne samo pozorištima.
- Inicijative koje promovišu inkluzivnost, kao što je stvaranje pozorišta od slame u Italiji, korišćenje kontejnera za stvaranje pristupačnih umetničkih prostora u Hrvatskoj i renoviranje napuštenih mesta u Danskoj kako bi se od njih napravilo mesta za život i susrete. Ovi primeri pokazuju kako se inkluzivni prostori mogu stvoriti za dobrodošlicu širem spektru publike, postavljajući umetnost i ples pored mesta koja posećuju svi, izbegavajući elitizam koji ponekad mogu da kreiraju pozorišni prostori.
- Besplatan ulaz i pristup kulturnim aktivnostima
- Kombinovanje umetnosti sa druženjem uz piće ili obrok
- Različite vreme u kome se predstave prikazuju kako biste ih učinili dostupnijim.
- Otvorene diskusije
- Navedite publiku da dođe sa svojim porodicama i pomeša amaterske i profesionalne emisije, kako bi na kraju večeri mogli da ostanu i vide amatersku predstavu sa svojom decom. Večeri ne bi trebalo da budu preduge.
- Koristite jednostavnije reči za komunikaciju. Jednostavne emocije. Ponekad opisi nisu baš pristupačni. Više jasnoće u opisima.
- Organizujte više festivala. Festivali donose više ljudi, više novca, više medijskog publiciteta.
- Diverzifikujte način na koji se karte rezervišu: telefonom, e-poštom, a ne samo internetom, što stvara barijeru za neke ljude.
- Igrajte više u kulturnim centrima, koji su više mesta za život nego pozorišta. Odlaze tamo da se druže.
- Ne postoje čudotvorna rešenja, samo slušajte i pokušajte.
- Mala rešenja mogu biti velika rešenja, počevši od malog i radeći napolje, a ne od velikih i radeći prema unutra.

Druga preporuka Dame de Pic u vezi sa temama inkluzivnosti, održivosti i angažovanja:

Prenošenje alata koji omogućavaju plesačima da steknu nezavisnost, brinu o svom telu i umu, izgrade samopouzdanje i oslanjaju se na zajednicu, a ne na takmičenje, je održiva praksa. Neophodno je razviti alate za bolje razumevanje sopstvenog tela, na primer otvaranjem prema drugim disciplinama, kao što su kineska medicina i drugi holistički pristupi, i kroz energično razumevanje sopstvenog tela, važnost ponovnog prisvajanja senzacija.

Održavanje distance od sopstvene plesne prakse pruža objektivniju perspektivu, omogućavajući plesačima da bolje upravljaju svojom energijom i brinu o sebi na sceni, kako fizički tako i psihički. Podučavanje propriocepcije – unutrašnjeg čula koje omogućava da budemo svesni položaja svog tela u prostoru, njegovih pokreta i napetosti mišića – je ključno. Propriocepcija podržava stabilnost zglobova promovisajući svest o telu, pomažući plesačima da izbegnu preopterećenje, što može dovesti do dugotrajnih povreda. Ovo čini vitalnim smislom za kultivaciju, ne samo za plesače već za sve.

Generacijska inkluzivnost može osnažiti plesnu praksu podstičući razmenu znanja i naglašavajući važnost brige o svom telu tokom života. Takođe promoviše prihvatanje starenja, kako u savremenom plesu, tako i u društvu u celini.

Deljenje veština, znanja, mreža, prostora, zajedničkih alata i vremena. U kontekstu savremenog plesa, ne radi se samo o formalnim tehnikama, već o uključivanju više ljudi kroz slušanje i brigu. Radi se o izgradnji samopouzdanja, uočavanju potreba i deljenju resursa na autentičan način.

Vreme igra centralnu ulogu u tome kako se mašta i misao infiltriraju i utiču na našu praksu. Davanje i odvajanje vremena je od suštinskog značaja za negovanje kreativnih procesa. Mi smo deo celine, ovde i sada, i u okviru ovog kolektivnog ekosistema ideje mogu da nastanu.

Druga preporuka Dame de Pic u vezi sa temama inkluzivnosti, održivosti i angažovanja:

Obezbeđivanje pristupnih tačaka je od suštinskog značaja za uspostavljanje rezervoara mogućnosti, **stvaranje prostora gde se pojedinci mogu angažovati i doprineti u skladu sa svojim jedinstvenim pristupima**. Imperativ je dizajnirati inkluzivna, zajednička okruženja u kojima su vreme, prostor i alati univerzalno dostupni.

Ovi resursi treba da budu dostupni i za individualnu i za kolektivnu upotrebu, sa naglaskom na principima istraživanja i istraživanja, a ne kriterijumima vođenim popularnošću ili trenutnim uspehom.

Stvaranje takvih prostora služi kao konstruktivan odgovor na sve veće **zatvaranje mogućnosti u umetničkom polju, nudeći okvir koji promoviše razvoj održivih, inkluzivnih i autonomnih praksi**. Važno je da se uzajamnost i inkluzivnost podstiču kao dobrovoljne obaveze, a ne nametnute obaveze, podstičući istinsko učešće i angažovanje.

PLESNE KOMPANIJE I PRODUCENTI UKLJUČENI U PROJEKAT

Kulturanova (Srbija)

Asocijacija Kulturanova, osnovana 2001. godine u Novom Sadu, Srbija, pojavila se kao dinamična snaga u oblastima umetnosti, kulture i društvenog angažovanja. Osnovana sa namerom da mladima pruži platformu da oslobode svoj kreativni potencijal, Kulturanova je izrasla u višestruku organizaciju koja neguje umetnički izraz, neguje dijalog i zalaže se za kulturni i razvoj mladih.

Katalizator kreativnog izražavanja: Kulturanova je rođena iz goruće potrebe u društvu – čežnje mladih ljudi da stvaraju, komuniciraju i suočavaju se sa izazovima. Osnivačka skupština, kojoj je prisustvovalo preko 200 mladih entuzijasta, slikovito je ilustrovala ovu potrebu. Od svog početka, Kulturanova je težila da bude krovna organizacija za ove kreativne umove, pružajući im neophodnu podršku, resurse i platforme da ostvare svoje umetničke ambicije.

Kulturanova funkcioniše kroz četiri programska stuba, od kojih je svaki posvećen posebnom aspektu kreativnog izražavanja i kulturnog istraživanja:

Teatarnova: jačanje glasa kroz pozorište, je program koji osnažuje mlade pojedince da se bave važnim temama kroz pozorište. Tokom godina, Kulturanova je razvila jedinstvenu metodologiju, kombinujući primenjene pozorišne tehnike sa angažovanjem mladih. Program je takođe video saradnju sa renomiranim regionalnim umetnicima, što je dovelo do pozorišnih produkcija koje su krasile scene širom Evrope i šire.

Muzikanova: Negovanje mladih muzičkih stvaralaca, Kulturanova nastoji da podrži nove muzičke stvaraoce. Program pruža podsticajno okruženje za muzičare koji počinju da razvijaju svoje veštine i zanat.

PLESNE KOMPANIJE I PRODUCENTI UKLJUČENI U PROJEKT

Kulturanova (Srbija)

Medianova: Istraživanje audio-vizuelnih i medijskih sadržaja, fokusira se na kreiranje i istraživanje audio-vizuelnih i medijskih sadržaja. Služi kao platforma za inovativno pripovedanje i kreativno izražavanje.

Futuranova: Kovanje inovacija u kulturnim i kreativnim industrijama. Futuranova predstavlja Kulturanovinu posvećenost inovacijama u okviru kulturnih i kreativnih industrija. Nastoji da pomeri granice i istraži nove horizonte u umetničkim i kulturnim poduhvatima.

Posvećenost dijalogu i promenama: Misija Kulturanove seže dalje od umetničkog istraživanja. Organizacija aktivno pokreće interkulturalni i međusektorski dijalog, podstiče kreativnost kroz umetničko obrazovanje, zalaže se za razvoj kulturne politike i služi kao katalizator pozitivnih promena u društvu.

Zagovaranje inkluzivnosti i društvenog uticaja: Kulturanova posvećenost inkluzivnosti i društvenom uticaju je u srcu njihove misije. Organizacija neumorno radi na uklanjanju barijera za suživot u Novom Sadu i Vojvodini. Njihove inicijative podstiču dijalog između različitih marginalizovanih subkulturnih grupa, uključujući migrante, pridošlice, Rome, LGBTQ+ pojedince i osobe sa invaliditetom. Ova posvećenost je vođena vizijom društva u kojem se različiti glasovi ne samo čuju već i slave.

Negovanje prekogranične saradnje: Pored lokalnih napora, Kulturanova nastoji da razvije kulturu dijaloga između mladih ljudi iz Srbije i susednih zemalja. Ova saradnja se proteže na zajedničku proizvodnju kulturnog sadržaja, rušenje geografskih i kulturnih granica radi stvaranja smislenih veza.

Decentralizacija kulture za sve: Kulturanova posvećenost decentralizaciji kulture je očigledna u njihovim naporima da plasiraju kulturne sadržaje u nedovoljno pokrivena područja Novog Sada i Vojvodine. Nastoje da obogate regione koji možda nemaju razvijenu nezavisnu kulturnu scenu. Na taj način osiguravaju da kultura i kreativno izražavanje budu dostupni široj publici.

Sigurno utočište za sve: Možda najvažnije, Kulturanova teži da bude utočište za one koji se osećaju marginalizovano ili bez glasa. Njihovo verovanje u moć plesa i pozorišta kao sredstva čistog izražavanja i komunikacije je kamen temeljac njihovog rada. Ovaj oblik umetničkog izražavanja prevazilazi jezičke barijere, omogućavajući pojedincima koji su duboko patili da iskažu svoje potrebe, nade i snove. Kulturanova nastoji da stvori prostor, kako fizički tako i mentalni, gde svi pojedinci mogu pronaći svoj glas i osećaj pripadnosti.

Kako je projekat CO.DA.SI uticao na rad Kulturanove?

Projekat CO.DA.SI ostavio je neizbrisiv trag na putanji Asocijacije Kulturanova. Ovaj međunarodni poduhvat nije samo proširio njihove vidike, već je i značajno preoblikovao njihov pristup kulturnom angažmanu i društvenom uticaju. U ovom odeljku ćemo se pozabaviti načinima na koje je projekat CO.DA.SI transformisao rad Kulturanove.

Raznovrsna metodologija: u CO.DA.SI smo bili u mogućnosti da učimo od različitih partnera, da upoznamo svestrane tehnike koje se mogu primeniti u različitim društvenim okruženjima. To osposobljava Kulturanova da se bavi različitim grupama, čak i onima koje se smatraju izuzetno ranjivim, i bavi se složenim društvenim pitanjima.

Razbijanje jezičkih barijera: Jedan od izuzetnih aspekata CO.DA.SI metodologije je njena sposobnost da prevaziđe jezičke barijere. Kako je Kulturanova već počela da se upušta u društveni rad i izvođačke umetnosti, metodologija je obezbedila sredstvo za međunarodnu komunikaciju i stvaranje, čak i kada su jezičke razlike predstavljale izazove.

Transformativno učenje i rast: Projekat CO.DA.SI je bio transformativno iskustvo učenja za Udruženje Kulturanova. To ne samo da je obogatilo njihovo razumevanje moći savremenog plesa i umetnosti, već je takođe proširilo njihov kapacitet da utiču na pozitivne promene u svojoj zajednici. Ovaj projekat je poslužio kao katalizator za lični i organizacioni rast.

Kako je projekat CO.DA.SI uticao na rad Kulturanove?

Različite saradnje: Projekat je omogućio različite saradnje. Kroz partnerstvo sa grupama savremenog plesa kao što je OSSA, Kulturanova se otisnula na do tada nepoznatu teritoriju. Ovo je predstavljalo jedinstvene izazove vezane za izgradnju poverenja, razumevanje grupne dinamike i uvođenje novih koncepata. Međutim, ovi izazovi su takođe otvorili vrata dubokim vezama i trenucima osnaživanja.

Dokumentovanje i deljenje uvida: Kulturanova posvećenost dokumentovanju svojih iskustava sa CO.DA.SI projektom odražava njihovu posvećenost kontinuiranom učenju i rastu. Stoga je razmena uvida i iskustava od suštinskog značaja za doprinos razvoju savremenih alata i nezavisnih praksi u oblastima savremenog plesa.

Ukratko, CO.DA.SI projekat je bio duboko i transformativno iskustvo za Kulturanova. To je proširilo njihove vidike, produbilo njihovo razumevanje terapijskog potencijala umetnosti i inspirisalo ih da formiraju trajne veze. Ovaj projekat ne samo da je obogatio njihove programe već je i proširio njihove kapacitete da utiču na pozitivne promene u društvu. Kulturanova posvećenost dokumentovanju i dijeljenju njihovih iskustava osigurava da će uticaj CO.DA.SI projekta nastaviti da odjekuje u godinama koje dolaze.

Preporuke Kulturanove

Putovanje Asocijacije Kulturanova sa projektom CO.DASI donelo je vredne uvide i iskustva. Ove preporuke, proizašle iz njihovih zajedničkih napora i posvećenosti poboljšanju ukrštanja umetnosti i društvenog uticaja, služe kao vodič za praktičare i organizacije koje žele da se upuste u slične poduhvate:

Stvaranje nove publike:

- Uključite aktuelne događaje i emocionalne teme da biste angažovali publiku.
- Koristite medije, društvene mreže, flajere i digitalne kanale za promociju savremenog plesa.
- Identifikujte i ciljajte specifične grupe putem odgovarajućih kanala i prostora.
- Promovisati i objasniti savremeni ples široj publici, uključujući organizovanje uvodnih radionica.
- Povećati vidljivost i razumevanje pojma „savremeni ples“ u široj javnosti.
- Prilagodite postojeće prostore za nezavisne umetnike i promovišete nastupe na otvorenom kako biste povećali vidljivost.
- Istražite i odgovorite na potrebe marginalizovanih grupa, integrišući savremeni ples kao oblik izražavanja.
- Angažovati se sa lokalnim školama i zajednicama, fokusirajući se na marginalizovane grupe i manje gradove.

Učiniti savremeni ples pristupačnijim:

- Podsticati dijalog sa lokalnim akterima i saradnju sa školama.
- Zalaganje za formalno i institucionalno priznanje savremenog plesa.
- Povećajte dostupnost prostora za performanse i rešite probleme finansiranja.
- Predstavite uspešne projekte kako biste pokazali uticaj i važnost savremenog plesa.
- Fokusirajte se na inkluzivnost, održivost i društveni angažman u svakodnevnim praksama.

Preporuke Kulturanove

Oblasti za poboljšanje:

- Unaprijediti znanje i prakse u oblasti održivosti, društvenog angažmana i inkluzivnih praksi.
- Istaknite terapijske i društvene prednosti savremenog plesa.

Stvaranje mogućnosti za posao za plesače:

- Inovirajte i uvodite nove ideje da biste privukli pažnju i stvorili prilike.

Deljenje veština i strategija:

- Učite od uspešnih modela u drugim zemljama, kao što su inicijative pokretane zajednice u Zagrebu i Fruškoj Gori.
- Podsticati međunarodnu saradnju i razmenu veština i strategija.

Otpornost u teškim vremenima:

- Naglasite važnost plesa kao načina života, terapije i oslobađanja od stresa.
- Održavajte entuzijazam za istraživanje, saradnju i kontinuirano učenje.
- Koristite ples kao medij za aktivizam, izražavanje i komunikaciju.

Motivisanost i inspiracija:

- Cenite podršku kolega, energiju za probe i sposobnost prenošenja poruka kroz ples.
- Prepoznajte značaj nagrada i priznajte u održavanju motivacije i posvećenosti plesu.

PLESNE KOMPANIJE I PRODUCENTI UKLJUČENI U PROJEKAT

L'espace APS/ASD (l'espace Dance Company)

L'espace APS/ASD (l'espace Dance Company) je osnovan 2012. godine u Palermu sa ciljem da promoviše i širi avangardni i istraživački savremeni ples i kulturu na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou, postajući referentna tačka za njen revolucionarni i holistički pristup kroz produkciju svoje plesne kompanije, njenu posvećenost širenju i obrazovnu ponudu.

Udruženje je osnovao koreograf-plesač Đovani Zapula, umetnički direktor kompanije Zappulla DMN i tvorac inovativne metode Danza Movimento Naturale, koja proističe iz suštinskog spoja savremenog plesa, Taijikuana i Zhineng Kigonga. Metod je izraz studijskog modela koji je u skladu sa ljudskom prirodom u svim njenim aspektima: biomehaničkom, energetsom i psihičkom kroz discipline koje omogućavaju razvoj ljudskih potencijala ponovnim uspostavljanjem nasleđa unutrašnjih veza. Predsednica udruženja i kodirektor kompanije Zappulla DMN je plesačica Annachiara Trigili, koja zajedno sa muzičarem i kompozitorom Đuzepeom Ricom, plesačicom Robertom D'Ignoti i vizuelnom umetnicom Petrom Trombini čine glavno kreativno jezgro.

Jedan od ciljeva kompanije je da izvede čist i prirodan ples, kroz blisku vezu između uma i tela, čineći plesača sredstvom da podstakne publiku da doživi nastup kao estetsko i emocionalno iskustvo.

PLESNE KOMPANIJE I PRODUCENTI UKLJUČENI U PROJEKAT

L'espace APS/ASD (l'espace Dance Company)

Društvo ima repertoar koji se sastoji od sledećih emisija: Apolon i Dafna (2015), duo sa muzikom Đuzepea Rica; Uspomene iz budućnosti (2016), trio na Betovenovoj Sedmoj simfoniji; Sul Sentimento (2017), sa muzikom Fabija Badalamentija; Prirodni pejzaži (2016), rezultat saradnje kompanije Zappulla DMN i Collective MIM Arte Escenico iz Meksiko Sitija, komad za 10 plesača uz muziku Đuzepea Rica; Vunderkammer (2021), trio na muziku Đuzepea Rica; Dafna i Apolon (2022), duo sa živom muzikom G. Rica i video mapiranjem.

Operativni štab udruženja je Ksinergie centar u Palermu, prostor nastao u saradnji sa udruženjem Kuarto Tempo koji predstavlja nervni centar za umetnost, produkciju i obuku, zamišljen da stvori sinergiju između različitih aktivnosti i profesionalizma. U njemu se nalaze dva velika covorking prostora i tri višenamenske sobe koje se uglavnom koriste za obuku plesa i sve umetničke produkcije.

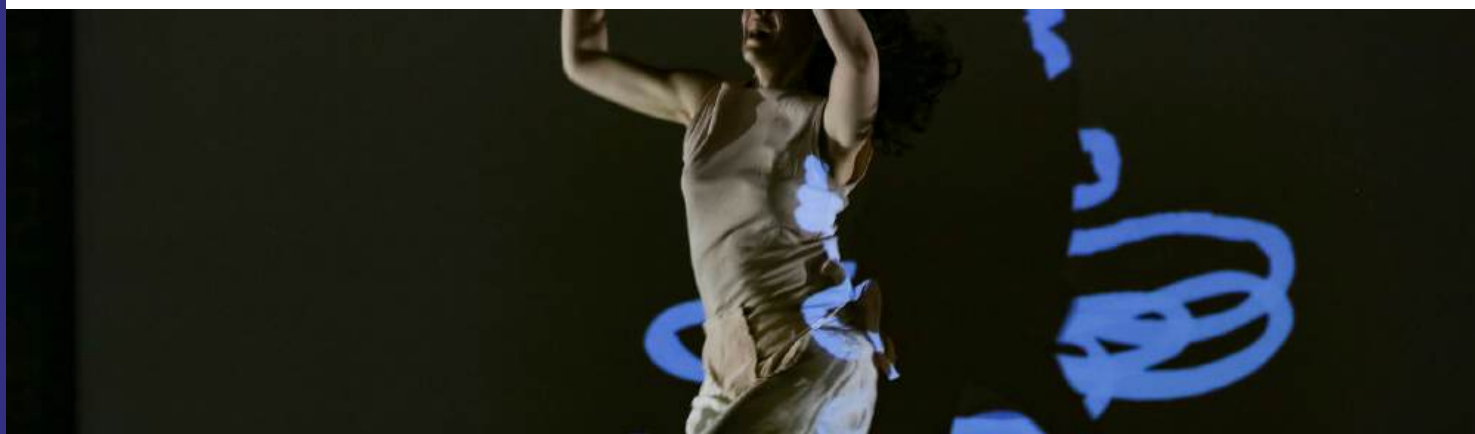
Udruženje ima partnerstvo sa La Galerie Choregraphikue iz Karkasona (FR) u režiji Tjerija Gurmelena i pobednik je tri evropska Erasmus+ projekta za širenje dobre prakse kroz umetnost koreografije. Ova tri projekta, koja su trenutno u toku, Dance Highvais, Viral Visions i IN.TO.DA.TE. doprinose stvaranju jake međunarodne mreže sa različitim realnostima koje deluju na savremenoj plesnoj sceni uključujući: La Fundicion - Asociacion Puertas Abiertas (Bilbao, Španija); Dansearena nord (Trømso, Norveška); Fundacija Rozvoju Teatru 'NOVA FALA' (Varšava, Poljska); Theatre der Klange (Dusseldorf, Nemačka); Bodi Architects (Beč, Austrija); Mala akademija umjetnosti (Ernestinovo, Hrvatska), što je dovelo do treninga i nastupa. Udruženje je u maju 2021. organizovalo prvo izdanje Festivala Dissidanza u Palermu, a u oktobru 2022. drugo, uključivši domaće i međunarodne umetnike angažovane na eksperimentalnim i inovativnim projektima performansa među kontaminacijama i avangardnim tehnologijama. Kroz svoje produkcije, kompanija Zappulla DMN je realizovala nekoliko međunarodnih projekata uključujući, 2016. godine, saradnju sa MIM Arte Escenico Collective iz Meksiko Sitija koji je doveo do umetničke rezidencije i kreiranja emisije za 10 plesača Prirodni pejzaži predstavljeni na TMO u Palermu i u Plesnom teatru Meksiko Sitija.

PLESNE KOMPANIJE I PRODUCENTI UKLJUČENI U PROJEKAT

L'espace APS/ASD (l'espace Dance Company)

Kompanija je takođe učestvovala na izdanjima Dance Cites festivala u Karkasonu 2019. i 2020. godine, koreografskoj platformi Rencontres mouvementees u Tuluzu u decembru 2020., Dissidanse festivalu u Ajaču u septembru 2021. i U:New festivalu u Decembru 2021 i u Varšavi 2. septembra 2022.

Udruženje je takođe posvećeno profesionalnom i amaterskom usavršavanju kroz nedeljne kurseve, bine i radionice sa koreografom Đovanijem Zapulom i kompanijom Zappulla DMN, kao i saradnju sa domaćim i međunarodnim umetnicima uključujući Damijana Bigija, Patrisa Uselja, Marinu Roko, Mišel Etori, Fabijena Delisa. , uz nastavak širenja metode Danza Movimento Naturale, koja predstavlja inovaciju u panorami treninga izvođača i plesača.

Kako je projekat CO.DA.SI uticao na rad L'espace?

Projekat CO.DA.SI nam je omogućio da pažljivije i svesnije sagledamo društvenu i umetničku stvarnost našeg lokalnog područja i da je uporedimo sa različitim lokalnim situacijama u drugim zemljama koje su deo partnerskog konzorcijuma, kako bismo nacrtati polaznu osnovu za aktivno delovanje na razvoju teritorije.

To nam je omogućilo da uočimo kako lokalno postoje zaostajanja u oblasti savremenog plesa, jer lokalno postoji splet amaterskih rijalitija slabo povezanih sa međunarodnom mrežom, pa je stoga živa potreba za stvaranjem kritične mase profesionalaca u sektoru. Da bi se privukli profesionalci, mora postojati kongruentna osnova finansiranja koja omogućava povratak ili zadržavanje umetničkih umova u zemlji.

Ovo se može postići samo okretanjem nečijeg interesovanja ne samo ka umetničkim potrebama već i ka njenim društvenim posledicama, njegovom turističkom (dakle i ekonomskom) uticaju i teritorijalnom unapređenju. Na Siciliji postoji mnogo primera umetničkih programa usmerenih na ovu svrhu, kao što su pozorišni festival Segesta, Le Orestyadi, mreža Teatri di Pietra i drugi, koji imaju za cilj da unaprede teritorijalnu lepotu arhitektonskog i arheološkog nasleđa kroz pozorište i plesne performanse.

Na osnovu trenutne istorijske potrebe da umetnost učinimo što inkluzivnijom i održivijom, zahvaljujući projektu CO.DA.SI uspeli smo da utvrdimo da različite evropske umetničke realnosti, na prvi pogled veoma različite i udaljene, usmeravaju svoj rad i njihova misija ka pitanju inkluzije i održivosti, kako kroz proces umetničke produkcije tako i kroz teme performansa. Dakle, upoređivanjem i deljenjem različitih tačaka gledišta, mogli smo da postanemo svesni prednosti i slabosti naše stvarnosti, kao i našeg načina delovanja.

Konkretno, govorimo o našoj metodologiji koja čini osnovu naše umetničke produkcije, metodi Danza Movimento Naturale. To je visoko inkluzivna metodologija jer je zasnovana na ključnom konceptu da svako ljudsko biće u sebi nosi zajedničko bogatstvo informacija koje, kada se postave svesne, omogućavaju pojedincu da izrazi svoj plesni potencijal. Holistička priroda ovog pristupa takođe omogućava pojedincu da se svesno odnosi prema prirodnoj sredini, stvarajući tako pretpostavke za održivo delovanje prema zdravlju životne sredine i sopstvenom zdravlju.

Preporuke L'espace

Savremena umetnost je uvek imala snažnu reaktivnu i kritičku komponentu prema moći i društvenoj dinamici. Međutim, u kontekstu kakav je sadašnji u Italiji, gde postoji tendencija da se privileguje klasično i akademsko umetničko nasleđe, savremena umetnost se bori da pronađe prostor i vidljivost. Da bi se rešilo ovo pitanje, ključno je stvoriti specifične prostore posvećene savremenoj umetnosti, kao što su pozorišta za savremeni ples, koja mogu podstaći širenje ovih oblika izražavanja. Takođe je važno negovati bliži odnos između pozorišta i organizacija koje se bave društvenim aspektom, kao što su škole i socijalne ustanove za starije, kako bi se uključila šira i raznovrsnija publika.

Još jedna efikasna strategija bi mogla da bude promovisanje umetničkog obrazovanja zasnovanog na neformalnim tehnikama koje neguju inkluzivnost i dostupnost umetnosti svima. Podsticanje dijaloga između umetničkih proizvođača i lokalnih političara je dalji važan korak ka udruživanju snaga ka zajedničkim interesima društva.

Štaviše, ključno je aktivno razmišljati o ulozi umetnosti u društvenom, teritorijalnom i turističkom kontekstu, kako bi se unapredilo i promovisalo umetničko nasleđe teritorije. Konačno, poboljšanje aspekta komunikacije i publiciteta produkcija uživo može pomoći da se poveća vidljivost i atraktivnost savremene umetnosti, uključujući širu i raznovrsniju publiku.

Na kraju, potreban je niz ciljanih strategija i intervencija kako bi se podstaklo prepoznavanje i širenje savremene umetnosti u kulturnom kontekstu koji je još uvek vezan za tradicionalne umetničke forme.

PLESNE KOMPANIJE I PRODUCENTI UKLJUČENI U PROJEKAT

Fondacija za razvoj pozorišta „Novi talas“ [Fundacija Rozwoju Teatru 'NOWA FALA'] – HOTELOKO (Poljska)

Fondacija za razvoj pozorišta 'Novi talas' [Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA'] je neprofitna organizacija koju je 2009. godine u Varšavi osnovala Agata Žičkowska. Fondacija ima za cilj da promoviše i integriše umetnike povezane sa savremenim plesom i eksperimentalnim pozorištem. Umetnici izvode plesne produkcije i plesne događaje. Fondacija NEV VAVE je zainteresovana za razmenu iskustava između poljskih plesnih umetnika i takvih umetnika iz Evrope i celog sveta. Organizacija takođe vodi radionice i projekte za mlade i saraduje sa nekoliko kulturnih institucija u Varšavi.

U okviru svog osnivanja (od 2011. godine) deluje plesni kolektiv HOTELOKO pokreta kreatori. HOTELOKO radi uglavnom u oblasti eksperimentalne koreografije i novog savremenog plesa. Agata Ziczkowska saraduje sa plesačima Mirekom Vozniak, Karinom Szutko i Maciejem Feligom. Umetnici kreiraju umetničke, obrazovne i društvene projekte koji se dotiču tema kao što su ekologija, zajednica, blagostanje, sloboda, kueer, identitet, empatija, prihvatanje, obrazovanje i grad. Kolektiv je producirao nekoliko predstava koje su predstavljene na festivalima u Poljskoj i inostranstvu kao što je "LUKSA" - izabran za Poljsku plesnu platformu 2024. od strane Poljskog nacionalnog instituta za muziku i igru. Kolektiv je dobio nagradu žirija "Coup de Coeur" za originalnost performansa „Apsolutno fantastični plesači“ na 17. Quartiers Danses Festivalu u Montrealu/Kanada (2019), HOTELOKO saraduje sa Centrom za promociju kulture (CPK), kao i sa Kulturnim centrom Ochota (OKO) i pozorišnog instituta Z. Raševskog u Varšavi.

PLESNE KOMPANIJE I PRODUCENTI UKLJUČENI U PROJEKAT

Fondacija za razvoj pozorišta „Novi talas“ [Fundacja Rozwoju Teatru ‘NOWA FALA’] – HOTELOKO (Poljska)

<https://www.instagram.com/hoteloko/>
<https://vimeo.com/hoteloko>

Agata Życzkowska je takođe kreator U:NEW DANCE WAVE festivala u Varšavi, posvećenog podsticanju saradnje između poljskih i međunarodnih partnera. Festival stavlja poseban akcenat na teme vezane za budućnost naše planete. Pored toga, fokusira se na promovisanje diskusija o ljudskim pravima, kulturnom identitetu i evropskom kulturnom nasleđu. Tokom poslednje tri godine 2021-2024 organizovano je 18 večeri na kojima su prikazane 43 predstave i koreografska dela, uz 21 video film u saradnji sa umetnicima iz Poljske, Francuske, Nemačke, Španije, Italije, Ukrajine, SAD, Meksiko, Austrija, Mađarska i Slovačka. Pored toga, u okviru festivala održane su plesne radionice i sastanci sa publikom/posle razgovora.

https://www.instagram.com/u_new_festival/

Fondacija NEW WAVE od samog početka saraduje sa inostranim partnerima. Fondacija je, između ostalih, kreirala projekte „Turista“ u okviru Varšavskog centralnog migracionog festivala u konceptu nemačkog umetnika Tomasa Harzema (2010), „Pracovnia Ludica“ (2011) u konceptu argentinske umetnice Solange Bonfil predstavljen u Madridu u Teatru Enczima, „frau/mujer/femme“ u saradnji sa španskim umetnikom Alfredom Bautistom i nemačkom umetnicom Elen Gronvald, predstavljen u Berlinu u Tatverku (2017. godine) Fondacija je saradivala sa takvim zemljama, između ostalih: Nemačkom, Italija, Francuska, Švajcarska, Ukrajina, Španija, Argentina, Čile, Austrija, Kanada, Hrvatska, Norveška, Srbija, Belgija.

Fondacija je realizovala preko 40 kulturnih i obrazovnih projekata kao deo podrške Kancelarije za kulturu Glavnog grada Varšave, poljskog Ministarstva kulture i nacionalne baštine, Poljskog instituta za muziku i igru, Nacionalnog kulturnog centra, Knjižnog centra. Institut i evropski grantovi: Fondacija za poljsko-nemačku saradnju, Ambasada Savezne Republike Nemačke u Varšavi, Austrijski kulturni forum.

PLESNE KOMPANIJE I PRODUCENTI UKLJUČENI U PROJEKAT

Fondacija za razvoj pozorišta „Novi talas“ [Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA'] - HOTELOKO (Poljska)

Fondacija NEW WAVE već 4 godine vodi Centar za plesnu umetnost u Varšavi (CST), umetnički i obrazovni projekat (2016-2019), radeći sa 24 nevladine organizacije i stoga ima iskustvo u realizaciji projekata iz oblasti savremeni ples sa više partnera. Bio je to jedan od najvećih demokratskih projekata u istoriji varšavskog savremenog plesa. Tokom ovog projekta, Fondacija je realizovala 9 koprodukcija, 152 različite radionice (plesne radionice u raznim tehnikama, radionice pisanja o plesu, video plesne radionice), 105 edukativnih i društvenih događaja. Predstavljeno je preko 100 predstava i održano je 70 susreta umetnika i gledalaca, 2 plesne konferencije, 2 plesne izložbe, napisano 47 prikaza plesnih događaja. Direktorka projekta, Agata Žiczkovska, saradivala je sa preko 200 ljudi u oblasti plesa u Varšavi, Poljskoj, Evropi i inostranstvu. Projekat je okupio preko 10.500 korisnika, uključujući preko 5.400 gledalaca.

Organizacija ima veliko iskustvo u upravljanju budžetima i proizvodnji različitih aktivnosti u oblasti plesa: performansi, radionice, video ples. Fondacija NEW WAVE ima iskustvo u izgradnji i održavanju veb-stranice, zahvaljujući vođenju sopstvenog veb-sajta i veb-sajtu veoma velikog projekta koji je vođen 2016-2019. godine „Centar za plesnu umetnost u Varšavi“, gde je jedan od zadataka fondacije bila promocija, komunikacija i diseminacija rezultata projekta, uključujući dizajn, implementaciju i tekuće održavanje web stranice na poljskom i engleskom jeziku. Fondacija dugi niz godina saraduje sa nekoliko grafičkih dizajnera, što joj je omogućilo da realizuje izradu grafičkih romana u obliku e-knjiga.

PLESNE KOMPANIJE I PRODUCENTI UKLJUČENI U PROJEKAT

Fondacija za razvoj pozorišta „Novi talas“ [Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA'] – HOTELOKO (Poljska)

Fondacija 'NEW WAVE' sprovodi projekte u oblasti savremenog plesa i podržava plesne umetnike iz Varšave, posebno mlade i debitantske izvođače. Fondacija je organizovala pet izdanja manifestacije pod nazivom „NOC TANCA-FALA TANCA“ („PLESNI NOĆNI PLESNI TALAS“) od 2019. do 2023. godine. Pored predstavljanja priznatih umetnika svake godine, to je i prilika da predstavi mlade plesače širu publiku i olakšava međugeneracijske sastanke između umetnika u nastajanju i etabliranih umetnika. Večeri imaju za cilj da prikazuju plesne performanse, video zapise, odlomke iz dela različitih plesnih umetnika u različitim oblicima, uključujući savremeni ples, modalni andergraund, strukturnu improvizaciju, novi ples, eksperimentalnu koreografiju, konstantno kretanje, rad na podu, performans i plesnu improvizaciju.

Fondacija učestvuje kao partner u tri evropska projekta „Dance Highways“, „Virusne vizije-dekonstruišući imunitet umetnosti“ i „Inovativni alati za nastavnike plesa – In.To.Da.Te“. u okviru programa Erasmus+, radeći sa partnerima iz Francuske, Nemačke, Italije, Norveške, Španije, Hrvatske i Austrije.

Fondacija saraduje sa školama i srednjim školama u Varšavi, kao i omladinskim edukativnim i socioterapijskim centrima u okviru umetničkih, obrazovnih i animacionih projekata: projekti „novo oslobođenje“ – saradnja sa Omladinskim edukativnim centrom u okviru granta Nacionalnog centra za kulturu u saradnji sa Centrom za promociju kulture (2015) ili projektom „A Thing About Freedom“ koji se realizuje u saradnji sa Omladinskim edukativnim centrom br. 4 u Varšavi i Omladinskim socioterapijskim centrom br. 2 u Varšavi, J. Słowacki Srednja škola u Varšavi kao deo granta Kancelarije za kulturu Glavnog grada Varšave (2016). Produkcija dve predstave u 2018. godini „Darklena“ i „Insta šou“ bila je deo edukacije mladih u oblasti savremenog plesa. Ove emisije su 2019. godine održavane u Varšavi i Poljskoj.

PLESNE KOMPANIJE I PRODUCENTI UKLJUČENI U PROJEKAT

Fondacija za razvoj pozorišta „Novi talas“ [Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA'] - HOTELOKO (Poljska)

Glavne aktivnosti Fondacije, u skladu sa statutom, obuhvataju: rad na projektima u kojima će umetnici tražiti novi jezik u plesu i pozorištu kroz samoobrazovanje, samousavršavanje i tretiranje umetnosti kao načina individualnog kreativnog razvoja; predstavljanje plesnih predstava u Poljskoj, uključujući glavni grad Varšavu i inostranstvu, predstavljajući efekte potrage za umetnicima; saradnja sa umetnicima iz različitih kreativnih sredina koji deluju u Poljskoj, uključujući glavni grad Varšavu i inostranstvo; izvođenje umetničkih projekata sa umetnicima iz Evrope i sveta; međukulturna saradnja i razmena, organizovanje plesnih projekata uključujući obrazovne aktivnosti namenjene deci i mladima; popularisanje ciljeva Fondacije u sredstvima javnog informisanja, kao i promovisanje, širenje i reklamne aktivnosti u vezi sa ciljevima Fondacije; izdavačku, snimateljsku i istraživačku delatnost u vezi sa ciljevima Fondacije.

<http://fundacjarozwojuteatru.pl/en/>

Kako je projekat CO.DA.SI uticao na rad HOTELOKO-a?

Projekat CO.DA.SI značajno je uticao na aktivnosti Fondacije za razvoj pozorišta 'NEW WAVE' i kolektiva kreatora pokreta HOTELOKO koji deluje pod njenim okriljem na nekoliko nivoa:

Obogaćivanje programa obuke: Zahvaljujući materijalima za obuku CO.DA.SI, uspeali smo da unapredimo naš postojeći program novim, inovativnim pristupima koreografiji i savremenom plesu. To nam je omogućilo da našim plesačima i koreografima ponudimo raznovrsniju i napredniju obuku.

Poboljšanje kvaliteta plesnog obrazovanja: Preporuke i studije slučaja uključene u opšti izveštaj pomogle su nam da identifikujemo i primenimo najbolje prakse u obrazovanju plesa. Primeri dobre prakse uključeni u ovaj izveštaj (12 najboljih praksi) pružili su nam vredne uvide koji su doprineli poboljšanju kvaliteta našeg plesnog obrazovanja. Razvoj profesionalnih kompetencija: Za naše saradnike, posebno koreografe i nastavnike, projekat CO.DA.SI je postao izvor vrednih informacija i alata koji su im omogućili profesionalni razvoj. To je dalo inspiraciju i nove ideje. Ovo podizanje standarda rada dovelo je do boljih rezultata i većeg zadovoljstva naših zaposlenih i saradnika.

Promovisanje jednakosti i inkluzivnosti: Projekat je naglasio važnost jednakosti i inkluzivnosti u savremenom plesu. To nas je podstaklo da preispitamo i primenimo inkluzivnije prakse unutar naše organizacije, što je pozitivno uticalo na naše odnose sa različitim društvenim grupama. Istraživanje fokus grupa u okviru poljske grupe dalo je mnogo zanimljivih primera, a nalazi iz drugih zemalja su takođe bili inspirativni za promene.

Povećana vidljivost: Učešće u projektu i pristup opštem izveštaju, priručniku i materijalima za obuku omogućili su nam da dopremo do šire publike, kako na lokalnom tako i na međunarodnom nivou. Ovo je doprinelo povećanju naše vidljivosti u plesnoj industriji.

Kako je projekat CO.DA.SI uticao na rad HOTELOKO-a?

Nova saradnja: Projekat CO.DA.SI je omogućio uspostavljanje novih kontakata i saradnje sa drugim plesnim organizacijama i profesionalcima u industriji. Zajednički rad na projektu omogućio nam je da razmenimo iskustva i znanja, što nam je povećalo poziciju u plesnoj zajednici. Pored toga, nabavili smo nove radne prostore kao što je Ochota Cultural Center (OKO) u Varšavi.

Nove mogućnosti finansiranja: Učešće u projektu CO.DA.SI otvorilo je nove mogućnosti za obezbeđivanje sredstava za dalje projekte i inicijative. Pristup međunarodnoj mreži partnera i sponzora omogućio nam je da bolje iskoristimo raspoložive izvore finansiranja. Projekat CO.DA.SI se pokazao kao izuzetno vredan za nas, utičući na skoro svaki aspekt naših aktivnosti i doprinoseći dugoročnom razvoju naše organizacije. To je unapredilo kvalitet naših obrazovnih i umetničkih projekata i ojačalo našu poziciju na tržištu savremenog plesa u Poljskoj i inostranstvu.

Preporuke HOTELOKO

Preporuke o tome kako da koristite i poboljšate CO.DA.SI materijale za obuku uključuju savete, sugestije i studije slučaja dobrih i loših primera delovanja savremenih plesnih grupa, profesionalaca i plesača. Ove preporuke su zasnovane na povratnim informacijama učesnika pilot sesije u Varšavi.

Pozitivni aspekti koje treba zadržati:

1. Interpersonalna interakcija: Nastavite da se fokusirate na razgovore i upoznavanje učesnika jer to ima pozitivan uticaj na improvizaciju i kontakt improvizaciju. Nastavite da naglašavate svesnost i da slušate jedni druge, jer to povećava osetljivost prema drugima. Uravnotežite tehničku praksu sa negovanjem inkluzivnosti i poverenja unutar grupe.

2. Sigurne i inovativne prakse dodira: Nastavite sa uključivanjem zadataka koji zahtevaju dodir, kao što je vežba „tunel dodira“, koja stvara udobno i prijatno okruženje. Takođe je važno na početku radionice pitati da li se svi slažu da budu dodirnuti tokom sesije.

3. Tehnike opuštanja: Nastavite sa ugrađivanjem i prenošenjem načina opuštanja. Tehnike opuštanja pomažu plesačima da poboljšaju svoje performanse smanjenjem fizičke napetosti i mentalnog stresa. Kada su učesnici opušteni, mogu se kretati slobodnije, kreativnije i preciznije. Opušteni um je otvoreniji za učenje i eksperimentisanje. Stvaranjem mirnog okruženja bez stresa, učesnici su u mogućnosti da razviju svoje improvizacione veštine.

4. Različite oblasti fokusa: Zadržite fokus na različitim oblastima i održavajte temu i atmosferu sesije. Različite oblasti fokusa omogućavaju radionicama da zadovolje različite interese i snage učesnika. Neki su možda više zainteresovani za tehničku preciznost, dok drugi možda više vole kreativnu improvizaciju ili koreografsku kompoziciju. Obuhvatajući više oblasti, radionica može da angažuje sve učesnike i da ih motiviše.

Preporuke HOTELOKO

5. Različite generacije: Nastavite da uključujete učesnike iz različitih generacija kako biste osigurali da se svi osećaju zbrinutim. Raznovrsna starosna granica pomaže u stvaranju inkluzivnije zajednice koja pruža podršku. Učesnici iz različitih generacija mogu ponuditi različite vrste podrške, bilo da je to mentorstvo, ohrabrenje ili jednostavno dijeljenje različitih gledišta. Ovaj osećaj zajedništva osigurava da se svi osećaju cenjenim i zbrinutim. Interakcija sa ljudima iz različitih starosnih grupa podstiče empatiju i razumevanje. Učesnici uče da cene i poštuju različita životna iskustva i perspektive, što dovodi do skladnije i kooperativne grupne dinamike.

6. Međunarodna saradnja: Zadržite aspekt međunarodnog partnerstva, koji proširuje znanje i perspektive. Povećava umetničku i obrazovnu razmenu i dovodi do stvaranja profesionalnijih radionica.

Sugestije za poboljšanje:

1. Proširene sesije plesa: Odvojite više vremena za ples i pokret kako biste pomogli učesnicima da se osećaju sigurnije i da istraže nove pokrete i strukture. Produžite trajanje sesija improvizacije za dublje angažovanje i istraživačke procese u okviru radionica.

2. Fokus na teme: Posvetite više vremena svakoj specifičnoj oblasti fokusa kako biste poboljšali razumevanje i angažovanje. Ostavite više vremena za svako iskustvo da biste ga učinili još efikasnijim.

Preporuke HOTELOKO

Ostale preporuke u slučaju održivosti i uključivanja u savremeni ples:

- 1. Inkluzivne prakse:** Uključite prakse koje naglašavaju inkluziju, kao što je kreiranje scenarija uz učešće publike i angažovanje sa socijalno isključenim grupama.
- 2. Svest o novim rešenjima:** Podići svest o novim rešenjima i njihovim prednostima za zajednicu.
- 3. Predstavljanje performansa:** Stvorite više mogućnosti za predstavljanje već proizvedenih plesnih predstava. Organizujte nastupe u javnim prostorima, kao što su metro ili parkovi, da biste angažovali novu publiku.
- 4. Krugovi za razgovor:** Uključite više prilika da krugovi za razgovor kombinuju kretanje i diskusiju.
- 5. Zdravlje i upravljanje vremenom:** Obezbedite obuku o upravljanju vremenom i zdravljem, posebno za vođe projekata.

PLESNE KOMPANIJE I PRODUCENTI UKLJUČENI U PROJEKAT

La Galerie Chorégraphique (Francuska)

Osnovani 2001. godine od strane Tijerija Gurmelena i Žan-Paskala Blanšara, umetnička agencija i kancelarija za produkciju La Galerie Choregraphikue podržavaju razvoj koreografskog sektora i uglavnom savremene izvođačke umetnosti u Okcitaniji i širom sveta. U isto vreme, La Galerie Choregraphikue je sa Rafikom Sabagom osnovala Festival Quartiers Danses de Montreal, partnerstvo koje traje i danas. Brojne saradnje sa umetnicima i kompanijama obogatile su mrežu partnera, međunarodna tržišta, posebno u Francuskoj, Senegalu, Južnoj Koreji, Španiji, Indiji i Ujedinjenom Kraljevstvu. Među koreografima su Jackie Taffanel, Iann Lheureuk, Helene Cathala, Fabrice Ramalinghom, Germaine Acogni, Odile Azguri, Karine Saporta, Norbert Senou, Anne-Marie Porras, Catherine Froment, Frank Vigrouk, Aakam A Picouk, Akaka A. Mangaldas. Takođe investirana u podsaharsku Afriku, La Galerie Choregraphikue organizuje nekoliko turneja francusko-beninske kompanije Fabre Senou i koproducira koreografsku rezidenciju u Beninu kao deo evropskih razvojnih fondova. La Galerie Choregraphique je 2017. godine zajedno sa Helene Ferači osnovala festival Orizzonti Paralleli u Porto Vekiju, na Korzici, regionu gde se od početka 2018. godine produkcijska kancelarija bavi i razvojem koreografskog stvaralaštva u saradnji sa mediteranskim zemljama i uz podršku Zajednice Korzika. U Karkasonu, gradu značajnom po svoja dva mesta svetske baštine Uneska, La Galerie Choregraphique je od 2012. godine doprinela razvoju savremenog plesa i srodnih umetnosti, kao i njihovoj demokratizaciji. Ona dizajnira i producira festivale Femmes En-Jeuk, Horizon Parallele, a zatim Mikite u partnerstvu sa Centrom des Monuments Nationaux i priprema festival Danses-Cites za Carcassonne 2020. Održano je ukupno devet događaja u okviru kulturno-obrazovnih i umetničkih akcionih programa usmerenih na obuku javnosti daleko od kulturne ponude, posebno u prioritetnom okrugu Priče o Karkasonu. Tako smo obogatili naše iskustvo dovodeći umetničko stvaralaštvo do društvenih pitanja kao što su borba protiv nejednakosti, prava žena ili prijem maloletnih imigranata. Akcije se sprovode sa umetnicima-učiteljima smeštenim u dugim rezidencijama. Tamo se favorizuje mešavina publike, kulturne, kao i društvene ili generacijske, zahvaljujući trajnom partnerstvu sa strukturama društvenog i obrazovnog sektora grada sa kojima uspostavljamo naše programe obuke i svesti o savremenom plesu. La Galerie Choregraphique podržavaju Ministarstvo kulture, region Occitanie, Department de l'Aude, Carcassonne Agglo, grad Karkason za svoje umetničke, kulturne i obrazovne akcije na teritoriji.

PLESNE KOMPANIJE I PRODUCENTI UKLJUČENI U PROJEKAT

La Galerie Chorégraphique (Francuska)

Aktivnosti

2002

Koncepcija i koprodukcija Festivala Quartiers Danses u Montrealu u okviru javnih politika, društvenih i kulturnih aktivnosti u Kanadi u cilju demokratizacije koreografskog stvaralaštva.
www.quartiersdances.com

2006-2008

Produkcija inauguracionog događaja TAP nove zgrade nacionalne scene u Poatjeu. Osmišljavanje i implementacija projekta širom regionalne teritorije u Poatu-Šarantu uz učešće 15 profesionalnih koreografa koji su godinu dana mogli da rade na kreacijama i redovno se sastaju sa lokalnom publikom kako bi preneli svoje znanje kroz praktične radionice ili otvorena ponavljanja. Završni događaj ugostio je 6000 gledalaca iz celog regiona i šire.

2007-2008

Vodeći partner koreografskog rezidencijalnog programa u Beninu zasnovanog na prenošenju savremenog plesa i potrazi za fuzijom sa tradicionalnim lokalnim plesovima. Ova rezidencija podržana od strane Evrope u okviru evropskih razvojnih fondova omogućila je produkciju dela uključujući 6 beninskih plesača odabranih na kraju kurseva obuke postavljenih u ovom programu. Kreacija je potom emitovana u Beninu, Burkini Faso, Kamerunu i Francuskoj, susrećući se i sa domaćom publikom i sa međunarodnim profesionalcima.

PLESNE KOMPANIJE I PRODUCENTI UKLJUČENI U PROJEKAT

La Galerie Chorégraphique (Francuska)

Aktivnosti

2012- 2015

Produkcija Femmes En Jeu(x), festival u okviru Međunarodnog dana žena.

Razvoj akcije u partnerstvu sa svim asocijacijama za borbu protiv diskriminacije i seksističkog nasilja u Karkasonu, u departmanu Aude kao iu Maroku. Koordinacija okruglih stolova, konferencija i javnih projekcija koje se bave pitanjem mesta umetnica i šire borbom protiv rodne diskriminacije i nasilja. Trening radionice sa profesionalnim umetnicima-učiteljima namenjene neupućenoj javnosti, posebno odraslim ženama stranog porekla koje žive u okrugu La Conte i usmerene na srednjoškolke. Na primer, stvaranje zvuka „Tragovi“, rezultat programa radionica pisanja i izražavanja kreiranog 2014. godine nakon rezidencije Margaride Guia, dizajnera zvuka i Sophie Couronne, spisateljice.

Ova kreacija bila je tema zvučne instalacije koja je nedelju dana emitovana u dvorcu Komtal u srednjovekovnom gradu, koji je na Uneskovoj listi svetske baštine, a videlo ju je 9000 ljudi. Obnovljeno partnerstvo između Centra des Monuments de Nationauk de Carcassonne, ultra-turističkog mesta srednjovekovnog grada, i našeg osnivanja u popularnoj četvrti La Conte, dve geografski bliske teritorije, omogućilo je da obogatimo naš program aktivnosti postavljanjem podići radionice u okviru ovih istorijskih mesta kako bi ih stanovništvo susednog okruga moglo prisvojiti.

Između 2015. i danas, projekat teritorije DCC-a se razvija sa akterima iz kulturnog sektora i lokalnim društvenim i međunarodnim partnerstvima, posebno projektima ERASMUS+ u kojima je naša struktura posvećena: vođa projekta Dance Highvais (2020-1-FR01-KA204 -080442) i virusne vizije (2020-1-DE02-KA227-ADU-008267).

Kako je projekat CO.DA.SI uticao na rad La Galerie Chorégraphique?

CO.DA.SI: Prilika za jačanje kulturne inkluzije i podrške koreografskom sektoru

Sa projektom CO.DA.SI, naša organizacija ima priliku da nastavi i produbi upite pokrenute u prethodnim ERASMUS+ projektima u kojima smo učestvovali. Konkretno, nastavljamo da saradjujemo sa italijanskim i poljskim partnerima koji su već uključeni u Dance Highvai (od septembra 2020. do avgusta 2022.) i Viral Visions, Deconstructing Art Immuniti (od juna 2022. do maja 2023.). Ovaj kontinuitet pojačava naše napore ka kulturnom uključivanju i podršci koreografskom sektoru u našem regionu, Karkasonu i regionu Oksitanije. Projekat CO.DA.SI je pokazao svoju sposobnost da okupi brojne profesionalce i donosiocce odluka u lokalnom koreografskom sektoru. Na primer, tokom okruglog stola organizovanog u partnerstvu sa resornom umetničkom agencijom Arts Vivants 11, kao deo istraživanja sprovedenog u WP2, okupilo se dvadesetak profesionalaca da razgovaraju o problemima sa kojima se suočava koreografski sektor. Ova inicijativa je podstakla našeg partnera da redovno predlaže ovakve sastanke, čime je ojačala našu mrežu u regionu. Prošlog maja, novi okrugli sto je ponuđen plesnim profesionalcima tokom Evidanse festivala. Drugi je već zakazan za festival Danses-Cites-Carcassonne u septembru 2024. Ovi događaji služe kao suštinske platforme za diskusiju o izazovima i mogućnostima koreografskog sektora i za razvoj kolektivnih strategija za budućnost. Ovi skupovi omogućavaju učesnicima da podele svoja iskustva, identifikuju zajedničke prepreke i predlože inovativna rešenja. Zahvaljujući CO.DA.SI, naša organizacija je završila dizajn modula obuke „Improvizacija mapiranja“ namenjenog programskom priručniku. Ovaj modul, koji su sada testirali plesni profesionalci tokom pilot sesije, otvara izgleda za primenu u oblastima obrazovanja, socijalnog rada, inkluzije i zdravlja. Povratne informacije od učesnika su bile izuzetno pozitivne, što ukazuje na sve veću potražnju za ovom vrstom obuke koja kombinuje umetnost i ličnu podršku. Projekat CO.DA.SI predstavlja značajan korak u našoj misiji uključivanja i širenja koreografske kulture na lokalnom nivou jačanjem naših mreža, razvojem inovativnih programa obuke.

Preporuke La Galerie Chorégraphique

Jačanje proizvodnog lanca koreografskih predstava

Održivost sektora savremenog plesa zavisi od njegove sposobnosti da proizvodi emisije koje se mogu integrisati u nacionalne i međunarodne mreže distribucije. Međutim, profesionalne plesne kompanije suočavaju se sa sve većim poteškoćama u prodaji svojih produkcija na tržištu gde ponuda znatno premašuje potražnju. Na primer, studija koju je u Francuskoj sproveo ONDA (Office National de la Diffusion Artistique) otkriva da se u proseku svaka nova produkcija izvodi samo pet puta.

Ovaj deficit distribucije prvenstveno je posledica nedostatka saradnje među ključnim donosiocima odluka (finansijerima, koproducentima i kompanijama) da podrže komercijalni plan za projekte, čime se ugrožava održivost početnih investicija potrebnih za pokretanje proizvodnje. Da bi se rešila ova situacija, neophodno je reformisati metode dodele grantova za koreografsko stvaralaštvo. Jedno rešenje bi bilo promovisanje uspostavljanja konzorcijuma koji okupljaju glavne partnere i zainteresovane strane u predstojećim projektima. Ovi konzorcijumi bi podstakli bolju saradnju i strateško planiranje, čime bi se maksimizirale šanse za distribuciju i uspeh nastupa. Štaviše, grantovi treba da budu uslovljeni razvojem čvrstih i realističnih planova raspodele, podržanih konkretnim obavezama svih uključenih partnera. Ove mere bi podstakle kompanije da stvaraju atraktivnije proizvodnje za distributivne mreže i da razmotre efikasnije strategije promocije i distribucije.

Preporuke La Galerie Chorégraphique

Digitalno posredovanje

Takođe je važno unaprediti kapacitete za marketing i umetničko posredovanje plesnih kompanija. U digitalnom dobu, ovo uključuje proizvodnju raznih sadržaja vezanih za ples za veb i kulturne televizijske kanale.

Amaterski plesni sektor

Jačanje veza između amaterskog i profesionalnog plesa Sektor amaterskog plesa, u svim svojim oblicima i estetici, predstavlja značajan skup publike za plesne predstave, ali profesionalni sektor se bori da privuče ovu publiku. Studija koju je sproveo francusko Ministarstvo kulture, pod nazivom *Les Publics de Danse*, otkriva da 71% plesača amatera nikada ne prisustvuje profesionalnim plesnim nastupima. Plesna društva i samostalni umetnici, glavni producenti koreografskih predstava, ne mogu da mobilisu ovu publiku. Ovakva situacija je delimično posledica strukturalnog razdvajanja između amaterske i profesionalne prakse i ograničene interakcije između ova dva sektora. Da bi se prevazišao ovaj izazov, bilo bi korisno povećati prisustvo profesionalnih umetnika u amaterskim nastavnim strukturama. Ovo bi moglo uključivati rezidencije umetnika, zajedničke kreativne radionice i redovne sastanke između amaterskih i profesionalnih plesača. Ugrađivanjem kreativnijih dimenzija u programe plesnog obrazovanja, amateri bi se obučavali ne samo u tehnici već i u koreografskoj kulturi. To bi razvilo njihovo interesovanje i razumevanje za stručne radove, ohrabrujući ih da prisustvuju predstavama. Pored toga, uspostavljanje saradnje između profesionalnih kompanija i amaterskih struktura bi moglo biti korisno. Napravljene predstave mogle bi da sadrže mešovite predstave u kojima zajedno nastupaju amateri i profesionalci, čime se jačaju veze između ova dva sveta.

Preporuke La Galerie Chorégraphique

Razvoj koreografskih predloga van tradicionalnih mesta

Pristup koreografskoj umetnosti, njoj kulturi i istoriji je još uvek nedovoljno razvijen među opštom populacijom. Studija o plesnoj publici u Francuskoj pokazuje da savremeni ples, posebno, nije dobro integrisan u kulturne aktivnosti javnosti. Pozorišta i festivali koji predstavljaju ovu estetiku često se doživljavaju kao prostori rezervisani za određenu elitu. Da bi se doprlo do publike koja je udaljena od umetničke i kulturne ponude, važno je proizvesti koreografska dela dizajnirana za netradicionalna mesta i tehnički autonomna. Ove produkcije se mogu integrisati u međudisciplinarnе programe, kao što su programi urbane politike. Na primer, letnja sezona savremenog plesa „Les Gouters Mouvementes“ koju organizuje La Galerie Choregraphique u prioritetnom naselju La Conte u Karkasonu, je kontinuirana inicijativa od 2020. Da bi se razvili ovi predlozi van scene, neophodna je saradnja sa lokalnim partnerima, kao što su društveni centri, škole, društveni centri i kulturna udruženja. Ulaganje u inovativne i pristupačne formate, kao što su nastupi na otvorenom, intervencije u javnom prostoru ili putujuće emisije, može pomoći da savremeni ples bude vidljiviji i privlačniji. Štaviše, sprovođenje participativnih radionica i sastanaka sa umetnicima može da podigne svest javnosti o savremenom plesu. Ove obrazovne i impresivne aktivnosti mogu izazvati interesovanje učesnika i podstaći ih da dalje istražuju ovu formu umetnosti.

ZAKLJUČCI

Projekat CO.DA.SI je značajno uticao na rad svojih partnerskih organizacija, uključujući Dame de Pic/Cie Karine Ponties, Kulturanova, L'espace, HOTELOKO i La Galerie Choregraphique, pružajući vredne uvide i transformativne promene u njihovom pristupu savremenom plesu, društveni angažman i uticaj na zajednicu.

Dame de Pic/Cie Karine Ponties smatra da je projekat CO.DA.SI prilika za upoznavanje novih partnera, razmenu iskustava i upoznavanje sa zajedničkim poteškoćama, posebno u pogledu publike i distribucije. Naglasili su potrebu da se privuče raznovrsnija publika i da se razmišlja o novim načinima rada kako bi se osigurala inkluzivnost i održivost u dijeljenju umjetnosti. Oni su istakli važnost povezivanja tela i uma u stvaranju brižnog i održivog okruženja. Preporuke Dame de Pic su uključivale uvođenje plesa u škole, uključivanje gledalaca u programiranje, dopiranje do različitih mesta, promovisanje inkluzivnosti kroz inovativne prostore i pojednostavljenje komunikacije kako bi ples bio pristupačniji. Takođe su istakli značaj generacijske inkluzivnosti, podučavanja proprioceptije i stvaranja prostora koji nude vreme, alate i zajedničke resurse za sve.

Kulturanova naglašava iskustvo stvaranje nove publike kroz emotivne teme i različite promotivne kanale. Naglasili su potrebu za povećanjem vidljivosti i razumijevanja savremenog plesa u široj javnosti, posebno kroz radionice i kontakt sa marginalizovanim grupama. Takođe su istakli značaj dijaloga sa lokalnim akterima i zalaganja za formalno priznanje savremenog plesa.

ZAKLJUČCI

L'espace je uočio disparitet u oblasti savremenog plesa unutar svog lokalnog područja u poređenju sa drugim regionima, ističući potrebu za stvaranjem kritične mase profesionalaca. Oni su naglasili važnost usklađivanja umetničkih napora sa društvenim i ekonomskim uticajima, crpeći inspiraciju iz regionalnih inicijativa koje kombinuju performanse sa teritorijalnim unapređenjem. Projekat je omogućio L'espace-u da postane svesniji svojih snaga i slabosti, posebno u njihovom inkluzivnom i holističkom pristupu plesu.

HOTELOKO je imao koristi od materijala za obuku CO.DA.SI projekta, koji je obogatio njihove postojeće programe novim pristupima koreografiji i savremenom plesu. Projekat je pomogao da se poboljša kvalitet njihovog plesnog obrazovanja, razviju profesionalne kompetencije i promoviše inkluzivnost. HOTELOKO je takođe doživeo povećanu vidljivost i nove mogućnosti za saradnju, unapređujući svoju poziciju u plesnoj zajednici i otvarajući nove puteve finansiranja.

La Galerie Choregraphique je koristila projekat CO.DA.SI da ojača kulturnu inkluziju i podršku koreografskom sektoru u svom regionu. Projekat je omogućio nastavak njihovih napora iz prethodne saradnje i omogućio im da osmisle i testiraju novi modul obuke, „Improvizacija mapiranja“. Ova inicijativa je podstakla regionalne mreže, poboljšala programe obuke i stvorila platforme za diskusiju o izazovima i strategijama u okviru koreografskog sektora.

Sve u svemu, projekat CO.DA.SI je osnažio partnerske organizacije obezbeđujući vredne materijale za obuku, podstičući međunarodnu saradnju i promovišući inkluzivnost i održivost u savremenom plesu. Svaka organizacija je videla poboljšanja u svojim metodologijama, povećanu vidljivost i jači angažman zajednice, što je dovelo do živahnijeg i otpornijeg sektora savremenog plesa.

Web stranice, društveni mediji i članci na blogovima

L'espace: <https://www.lespacepalermo.it/>

L'espace, Across sexualities (2021): <https://www.alterego-x.eu/en/acrosssexualities>

L'espace, Ascension (2022): <https://www.alterego-x.eu/en/ascension>

L'espace and HOTELOKO (2023-2024), GRESYS, Green Stories from Youth to Stage: <https://www.alterego-x.eu/en/gresys>

La Galerie Chorégraphique:

Facebook: https://www.facebook.com/lagaleriechoregraphique/?locale=fr_FR

Instagram: https://www.instagram.com/la_galerie_choregraphique/

The Theater Development Foundation 'New Wave'

[Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA'] – HOTELOKO

Facebook: <https://www.facebook.com/FundacjaRozwojuTeatruNowaFala/>
<https://www.facebook.com/hoteloko>

Instagram: <https://www.instagram.com/hoteloko/>

TikTok: <https://www.tiktok.com/@hoteloko>

Dame de Pic/Cie Karine Ponties: <https://damedepic.be/en/>

Facebook: <https://www.facebook.com/cie.damedepic>

Instagram : <https://www.instagram.com/damedepicciekarinepontiesoff/>

Kulturanova: <https://www.kulturanova.org/index.php/sr/>

Instagram: https://www.instagram.com/kulturanova_org/

Facebook: https://www.facebook.com/kulturanova/?locale=sr_RS

LinkedIn: <https://rs.linkedin.com/company/kulturanova>

Hvala!

Finansira Evropska unija. Izneti stavovi i mišljenja su, međutim, samo autora(a) i ne odražavaju nužno stavove Evropske unije ili Evropske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Evropska unija ni EACEA ne mogu biti odgovorne za njih.

Co-funded by
the European Union